

Dooradering & Water

Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer 2026

Versie: 15 oktober 2025 (Wijzigingen voorbehouden)

13 Botanische graslandrand & duurzaam slootbeheer

Introductie

Graslandranden zijn bedoeld ter verbetering van de waterkwaliteit en de biodiversiteit in en rondom de sloot. Ze worden niet bemest en later gemaaid. Graslandranden brengen daarnaast in het voorjaar een mozaïekpatroon terug in het cultuurlandschap. Ze bieden voedsel, veiligheid en voorplantingshabitat. Vogels en eenden vinden er een veilige broedgelegenheid en voedsel voor kuikens. Vlinders, bijen en hommels en andere insecten profiteren van het aanbod van bloemen. Hazen en jonge reeën kunnen erin schuilen. Doordat deze randen niet bemest worden, spoelen er minder nutriënten uit naar het oppervlaktewater. De rand fungeert hierbij als buffer. De combinatie van de kruidenrijke graslandrand met duurzaam slootbeheer, verbetert het leefgebied voor vissen en amfibieën etc. in en rondom de sloot. Duurzaam slootbeheer bestaat altijd uit de combinatie van ecologisch slootschonen en baggeren met de baggerpomp.

Beheervoorwaarden

- De graslandrand is vanaf de insteek van de watergang 3, 4 of 5 meter (keuze deelnemer) breed.
- De graslandrand mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op min 90 % van de oppervlakte.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b zijn in een transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- De graslandrand en talud wordt jaarrond niet geklepeld, bemest en er wordt geen bagger opgebracht. *(Uitzondering: klepelen van braamstruiken en boomopslag in talud)*
- Maaien is niet toegestaan voor 15 juni.
Kopkokers smaller dan 15 meter mogen voor 15 juni tot 1 meter uit de slootkant worden meegemaaid.
- Beweiding is altijd toegestaan.
- Op de aangrenzende sloten wordt duurzaam slootbeheer (ecologisch slootschonen + baggeren met baggerpomp) toegepast. *Deze voorwaarde is n.v.t. wanneer de watergang door bv. het waterschap wordt onderhouden.*

Pakketten

Botanische graslandrand inclusief duurzaam slootbeheer
Botanische graslandrand exclusief duurzaam slootbeheer

Tarief/ha

€ 1815
€ 1615

Meldingen

Uitgevoerd beheer (slootschonen) binnen 7 kalenderdagen melden op www.itlegemidden.nl → voor leden.

Duurzaam slootbeheer – Ecologisch slootschonen

Introductie

Ten behoeve van de flora en fauna in de sloot blijft ieder jaar een deel van de vegetatie in de sloot staan, het is dus niet de bedoeling om de sloot volledig te schonen.

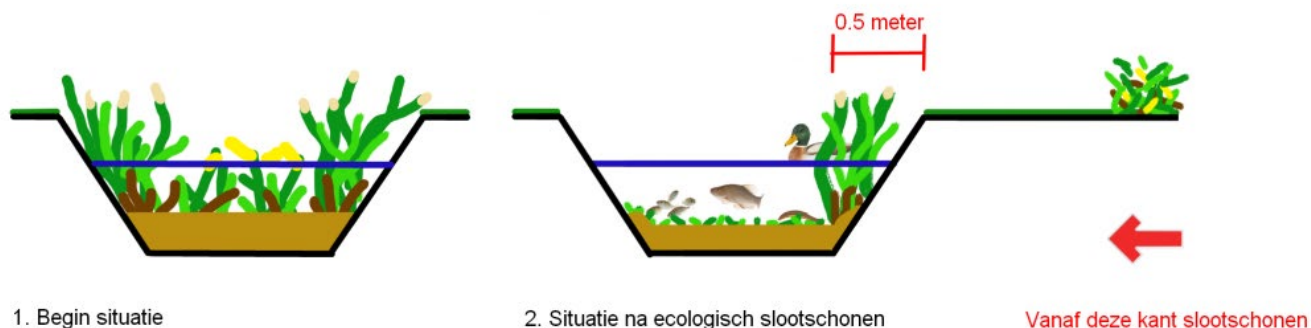
Er wordt op één kant van het talud niet geschoond. De maaikorf wordt idealiter aan de overzijde van de sloot ingezet en halverwege de sloot of 0,5 m voor het talud omhoog gehaald (het is de bedoeling dat 25 – 75% van de vegetatie blijft staan). Hierdoor kunnen vissen voor de maaikorf weg komen en worden ze niet tussen de vegetatie geklemd en op de kant gezet. Bij brede sloten is het praktisch om vanuit het midden van de sloot naar de aanliggende oever toe te werken. Doordat het grootste deel van de sloot wordt geschoond, blijft de waterdoorstroom gegarandeerd. Er wordt geadviseerd om elk jaar het talud waar niet geschoond wordt om te wisselen.

foto links: Vanuit het midden naar de trekker toewerken / foto rechts: vanaf de overzijde beginnen en 0,5 meter voor talud omhooghalen.

Ecologisch slootschonen

- De meest geschikte periode van slootschonen is 1 september – 1 november.
- Sloten worden gefaseerd geschoond, bij voorkeur volgens een slotenplan. Dat betekent het ene jaar de ene kant, het andere jaar de andere kant. Bij het slootschonen wordt gebruik gemaakt van een maaikorf of een eco-reiniger. Andere slootreinigungsapparatuur kan ook gebruikt worden mits het bodemprofiel, inclusief de wortels van waterplanten in de sloot, niet beschadigd wordt. (Dus geen Hemos)
- Minimaal 25% tot maximaal 75% van de eenheid onder beheer wordt jaarlijks geschoond. Het is dus van belang dat een deel van de slootvegetatie blijft staan.
- Het slootvuil wordt boven de insteek (niet in het talud) neergelegd, dit biedt slootdieren de gelegenheid terug te kruipen in de sloot. Na een paar dagen wordt het afgevoerd; of anders voor 1 april verwerken d.m.v. bv. een wallenfrees.

Figuur 1: aanbevolen werkwijze ecologisch slootschonen.

Duurzaam slootbeheer – Baggeren met de baggerpomp

Introductie

Met baggeren wordt de nutriëntrijke bagger uit de sloot verwijderd waardoor de afvoercapaciteit verbetert en de nalevering van nutriënten uit de waterbodem aan het oppervlaktewater afneemt. Er wordt rekening gehouden met de ecologische kwaliteit en diversiteit aan soorten in de sloot.

Baggerspuiten is bedoeld om delen van de sloot op diepte te houden en de baggerlaag niet te dik te laten worden. Bij ecologisch slootschonen wordt er weinig tot geen bagger uit de sloot gehaald waardoor het nodig is om de paar jaar te baggeren met de baggerpomp. Tijdens het baggeren wordt variatie in de dikte van de baggerlaag aangebracht zodat soorten als modderkruiper geschikt leefgebied houden. De baggerlaag in de sloot is in ideale omstandigheden variërend van 10 – 50 cm dik.

Beheervoorwaarden

- De baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 september en 1 november.
- Bagger wordt met inachtneming van de mestvrije zone op de aangrenzende landbouwgrond gespoten.
- Bij brede sloten (>7-8 meter) zijn twee voren toegestaan, anders één voor.
- Sloten worden één keer per 6 jaar gebaggerd i.c.m. ecologisch slootschonen. Dit gebeurt volgens een slotenplan.
- Er wordt alternerend gebaggerd waarbij er stukken hoger of lager worden gebaggerd om variatie in baggerdikte te creëren. Een baggerdikte variërend tussen 10-50 cm is optimaal.
- Baggeren gebeurt richting een open einde; of anders wordt zo'n 10 meter voor een dam gestopt en vanaf de dam teruggewerkt.

Uitvoering Baggeren met baggerpomp

Op aanwijzen van het collectief zal een sloot eens per 6 jaar in mozaïekvorm gebaggerd worden. Hierbij wordt alternerend gebaggerd waarbij er beurtelings om de 25-50 meter, 10 cm en 50 cm slib blijft zitten.

Het collectief zal de opdracht en uitvoering van het baggeren met de baggerpomp aan een loonwerker verstrekken. De betaling zal rechtstreeks via het collectief aan de loonwerker gebeuren.

De loonwerker en deelnemer bepalen onderling het moment van uitvoering.

Uitvoering hiervan moet in de periode tussen 1 september – 1 november plaatsvinden.

13 Botanisch waardevol grasland

Introductie

Botanische graslanden zijn belangrijk vanwege hun botanische waarde, en daarnaast zijn ze ook voor de fauna belangrijk. Botanisch grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan de leefomgeving van vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron voor dieren: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse boerenlandvogels.

Het streven is dat er zo'n 15-20 verschillende grassen en kruiden per 25 m² aanwezig zijn.

Beheervoorwaarden

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90 % van de oppervlakte.
- Minimaal 8 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) zijn in een transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. (uitgezonderd duurzaam slootbeheer)
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- *Pakket a:* Van 15 juni tot 1 oktober is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 2 GVE/ha. Bijvoeren is niet toegestaan.
- *Pakket b:* Beweiding is van 1 augustus tot 1 maart toegestaan. Bijvoeren is niet toegestaan.
- Klepelen is niet toegestaan.
- Maaien toegestaan vanaf 15 juni.
- Op de aanliggende sloten wordt duurzaam slootbeheer (ecologisch slootschonen + baggeren met de baggerpomp) toegepast.
- Maximaal 5 ha per deelnemer.

Pakketten

- a) Botanisch weiland
- b) Botanisch hooiland

Tarieven / ha

- € 1615
- € 1850

10 Natuurvriendelijke oever

Introductie

Een natuurvriendelijke oever is een door de mens aangebrachte aaneengesloten oever langs een waterloop, in de vorm van een plas-drasberm of een flauw talud (hellingshoek ca 1:3). De begroeiing bestaat uit inheemse waterplanten en/of plantensoorten van natte ruigte en natte graslanden. Een natuurvriendelijke oever heeft een belangrijke functie als leefgebied voor soorten als bittervoorn, grote modderkruiper en rugstreeppad. Daarnaast helpt de begroeiing van de natuurvriendelijke oever tegen uitspoeling van nutriënten doordat de vegetatie nutriënten opneemt. Dit ondersteunt de kwaliteit van het oppervlaktewater. Natuurvriendelijke oevers beschermen tegen afkalven van de oever. Door, bijvoorbeeld, drinkbakken te plaatsen, voorkom je vertrapping van de oever door vee. Dat helpt om te voorkomen dat vee 'weglekt' naar de sloot en wordt extra slibvorming voorkomen.

Beheervoorwaarden

- Minimaal 25% tot maximaal 75% van de beheereenheid is jaarlijks geschoond danwel geschoond en gemaaid danwel gemaaid.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd.
- De natuurvriendelijke oever is minimaal 3 meter breed.
- Een natuurvriendelijke oever wordt gefaseerd gemaaid: ongeveer één derde blijft jaarlijks staan in blokken of sinusbeheer.
- Maaien van de natuurvriendelijke oever mag alleen gebeuren in de periode half augustus tot eind oktober.
- Het maaisel wordt binnen een week na het maaien afgevoerd.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90 % van de oppervlakte.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Voorkom vertrapping door vee, door bijvoorbeeld het plaatsen van mobiele drinkbakken.
- *Pakket a:* De oppervlakte wordt niet beweid.
- *Pakket b:* Uitsluitend beweiding met schapen toegestaan.

Pakketten

10a Natuurvriendelijke oever

10b Natuurvriendelijke oever met schapenbegrazing

Tarieven / ha

€ 5380

€ 5380

Meldingen

Uitgevoerd beheer (schoonen/maaieren) binnen 7 kalenderdagen melden op www.mijnboerennatuur.nl

Alleen het deel (oppervlakte) melden dat gemaaid/geschoond is.

31 Insectenrijk grasland

Introductie

Het beheer van dit grasland is primair gericht op de instandhouding (dus niet ontwikkeling) van een kruidenrijke vegetatie waarbij het beheer gericht is op insectenrijke habitats en insectenetende vogels.

Beheervoorwaarden

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b zijn in een transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- Beweiding is alleen van 15 september tot 31 december toegestaan met maximale veebezetting van 2 GVE/ha.
- Het grasland mag niet gescheurd, gefreesd, geploegd of heringezaaid worden.
- Buiten de aangegeven periodes is maaien niet toegestaan.
- Maximaal 5 ha per deelnemer.

Pakket a:

- Het gras wordt in periode 1 mei tot 1 juni gemaaid en afgevoerd op de gehele beheereenheid.
- Het gras wordt in periode 15 september tot 1 januari gemaaid en afgevoerd op minimaal 60 tot maximaal 75% van de beheereenheid.
- De oppervlakte wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.

Pakket b:

- Gefaseerd maaien: ieder jaar wordt 50% van het perceel gemaaid in de periode van 15 september tot 1 januari, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Het daaropvolgende jaar wordt de andere 50% van de oppervlakte gemaaid in de periode 15 september tot 1 januari, waarbij eveneens het maaisel wordt afgevoerd.
- Bemesting is niet toegestaan, met uitzondering van instandhoudingsbemesting met kalk of ruige mest, niet zijnde kippenmest.

Pakketten

31a Insectenrijk grasland: Basis
31b Insectenrijk grasland: Plus

Tarieven / ha

€ 2200
€ 3200